

DOI: 10.31866/2617-2674.6.1.2023.279229
УДК 654.197:070]:355.01

ТЕЛЕВІЗІЙНА ЖУРНАЛІСТИКА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Олена Левченко^{1а}, Ольга Білан^{2а}

¹ доктор філософських наук, професор;
e-mail: levch@bigmir.net; ORCID: 0000-0002-0739-9777

² магістр аудіовізуального мистецтва та виробництва;
e-mail: bilangv49@gmail.com; ORCID: 0000-0001-9065-956X

^а Київський національний університет культури і мистецтв, Київ, Україна

Ключові слова:

війна;
російська агресія;
телебачення;
новини;
інтерв'ю;
прямий ефір;
репортаж;
телесюжет;
постраждалі;
психологія

Анотація

Мета дослідження – проаналізувати та дослідити телевізійну журналістику, особливості зйомок в умовах повномасштабного російського вторгнення на територію України; розкрити особливості ведення інтерв'ю з постраждалими людьми від дій російських військовослужбовців, а саме психологічні аспекти; довести важливість журналістського контролю новинного контенту в умовах інформаційної війни. **Методологія дослідження** полягає у використанні методів аналізу та синтезу – проаналізовано роботу тележурналістів у зонах ведення бойових дій, інтерв'ювання постраждалих людей від російської агресії, а також правила контролю російського пропагандистського контенту в новинах; порівняльного методу – проведено паралелі роботи в прямому ефірі, зйомки сюжетів, написання та створення новинного контенту; узагальнення та систематизації – на основі опрацьованої літератури та відеоматеріалів сформовано висновки стосовно теми дослідження, а також систематизована інформаційна база наукового дослідження. **Наукова новизна** одержаних результатів полягає у детальному аналізі телевізійної журналістики в умовах воєнного стану, зокрема, розкрито специфіку роботи телеканалів, інформаційних сайтів і соціальних мереж під час повномасштабного вторгнення росії в Україну. Виявлено коректну взаємодію медіа з глядачем і правильність висвітлення та викладення оперативної та актуальної інформації у мас-медіа. **Висновки.** Досліджено особливості відеозйомок в умовах повномасштабного російського вторгнення в Україну, а також розкрито роботу телеканалів, інформаційних сайтів, соціальних мереж, взаємодію медіа з глядачем під час воєнного стану. Проаналізовано інтерв'ю з постраждалими від дій російських окупантів, а саме психологічні аспекти; доведено

важливість журналістського контролю новинного контенту в умовах інформаційної війни.

Як цитувати:

Левченко, О. та Білан, О., 2023. Телевізійна журналістика в умовах воєнного стану. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво*, 6 (1), с.20-28.

Формулювання проблеми

З початку повномасштабного вторгнення росії в Україну перед усіма телемовниками постало завдання переходу на зовсім інші формати подачі інформації, усі зіткнулися із особливостями зйомок і висвітлення подій в умовах війни. Сам факт дії воєнного стану не означає повної заборони на проведення фото- та відеозйомки. Однак у країні діє низка законів та нормативних актів, які встановлюють певні обмеження на проведення зйомки. Одне з найголовніших правил – не виказувати позиції, блокпости, місця авіаударів та обстрілів, які щойно відбулися, тощо. Адже цими світлинами або відео можна наразити людей на небезпеку.

Виникає також питання ведення інтерв'ю з постраждалими, фіксації матеріалу, для роботи з котрим потрібно дотримуватися певних правил. Варто не ставитися до людини виключно як до джерела інформації щодо травмуючої події. Цікавитися, як і що людина зараз відчуває, чи є з нею хтось поряд, чи отримує вона необхідну допомогу, ким вона є, що для неї є важливим. Вчитися працювати з власними емоціями та стресом.

Сьогодні постає проблема і з журналістським контролем новинного контенту в умовах інформаційної війни. Цинічну роль у російсько-українській війні відіграє кремлівська пропаганда, яка використовує протиправні методи та прийоми розповсюдження ін-

формації. Тотальна брехня, у тандемі з цензурою, націлена на масову маніпуляцію свідомості людини, зміни її мислення, формування суспільної думки в інтересах владної верхівки кремля, намагання схвалити зовнішню агресію рф та загарбницьке вторгнення її військ на територію України. Тому новинний контроль, перевірка та спростування тієї чи іншої інформації є важливим.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Маніпулятивні стратегії в російській інформаційній війні вдало описав Д. Богуш (2016). Роботу журналістів, які працюють в небезпечних умовах, проаналізувала І. Земляна (2016). Що конкретно і чому не можна повідомляти та показувати в медіа під час війни дослідив Д. Золотухін (2022).

Журналістику в умовах конфлікту, передовий досвід і рекомендації висвітлили М. Буроменський, С. Штурхецький, Е. Білз, М. Бетц, К. Шюпп, З. Казанжи (2016).

Мета статті – проаналізувати та дослідити телевізійну журналістику, особливості зйомок в умовах повномасштабного російського вторгнення на територію України; розкрити особливості інтерв'ю з постраждалими від дій російських окупантів (зокрема, психологічні аспекти); дослідити журналістський контроль новинного контенту в умовах інформаційної війни.

Основний матеріал дослідження

Вночі 24 лютого 2022 року росія відкрито розпочала повномасштабну війну проти України. Усі громадяни працюють на різних фронтах. Одним з найвпливовіших є інформаційний. Зокрема, телевізійним журналістам часто доводиться перебувати в небезпечних умовах, адже цілепокладання їх роботи — збирання, фіксація та оприлюднення фактів щодо реальної ситуації у зоні бойових дій.

Як зазначається у Міжнародному комітеті Червоного Хреста, кореспонденти, які знаходяться у загрозованих професійних відрядженнях, у зонах бойових дій визначаються і Додатковим протоколом до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів від 8 червня 1977 року, як цивільні особи у значенні пункту 1, статті 50 згаданого документа (International Committee of the Red Cross, 2010, р.9). Тележурналісти користуються захистом згідно з Конвенцією про захист цивільного населення під час військових дій за умови, що вони не чинять несумісного зі статусом цивільних осіб, а саме: не беруть участь у веденні бойових дій, не застосовують зброю, не займаються розвідувальною діяльністю (International Committee of the Red Cross, 2010, р.9). Для роботи в зоні ведення бойових дій доцільно отримати акредитацію. За її відсутності робота в районі конфлікту суттєво ускладниться; до того ж документ необхідний з огляду на вимоги безпеки.

Варто погодитися з висновками тренінгів з безпеки Міжнародної федерації журналістів (МФЖ), українських творчих і професійних спілок, зазначених у роботі М. Буроменьського, С. Штурхець-

кого, Е. Бліз, М. Бетц, К. Шюпп, З. Казанжи «Журналістика в умовах конфлікту: передовий досвід та рекомендації» (2016), згідно з якими: «Жоден репортаж не вартує життя журналіста» (с.21). Тож на прикладі роботи телевізійних журналістів потрібно вказати на умови зйомок під час повномасштабної війни.

Критично важливими є ввімкнення у прямий етер та відеофіксація вчинення російськими окупантами злочинів щодо цивільного населення. Водночас кожній знімальній групі варто усвідомлювати усі ризики та нюанси телевізійної діяльності в епіцентрі бойових дій. Одним із прикладів такої небезпечної, проте професійної місії, є пряме ввімкнення у живий етер телевізійного журналіста Олександра Загороднього, описане в авторській статті Н.Понько (2022) для офіційного сайту Телевізійної служби новин (ТСН). У кадрі кореспондент ТСН Олександр Загородній розповідав про інтенсивні обстріли траси Бахмут-Лисичанськ, якою мирні жителі намагалися виїхати якомога далі від ворожих бомбардувань. Саме під час прямої трансляції російські війська розпочали обстріли тих позицій, де і перебувала знімальна група. Оператор і журналіст сховалися в укриття, звідки продовжували вести репортаж (Понько, 2022).

Наголошуємо на тому, що у телевізійного журналіста обов'язково мають бути засоби захисту. Зокрема, у посібнику для журналістів, які працюють в небезпечних умовах «Журналіст і (не) безпека», І. Земляна (2016) зазначає, що не можна брати нічого, що має камуфльований принт (с.107). Важливо не обирати одяг військового зразка, адже форма чи інші військові елементи ідентифікують журналіста як члена

військової організації. Якщо людина почула свист снаряда, вибух буде через 2-3 секунди. У цей час усі мають негайно впасти на землю. Варто не панікувати, факт того, що людина чула звук, означає, що снаряд пролетів достатньо далеко від неї, а секунди перед вибухом означають, що цей об'єкт впаде на досить безпечній відстані. Зазвичай першими снарядами пристрілюються і наступні вже можуть бути значно ближчими. Тому одразу потрібно знайти краще укриття та сховатися надійніше (Земляна, 2016, с.107).

Окрім того, експерт з медіа Д. Золотухін (2022) в авторській статті «Що конкретно (і чому) не можна повідомляти і показувати в медіа під час війни», на офіційному сайті Детектор Медіа наголошує на ще одному важливому моменті – якщо на території нещодавнього влучання залишається хоч одна людина і є ймовірність, що інформація із фотографій та відеоматеріалу може бути застосована ворогом для наступного удару, то задля збереження життя людини варто утриматись від розповідження цієї інформації. Тому грамотний вихід із ситуації для журналістів – вивчати основні методики OSINT, геолокації, використання відкритих повідомлень для воєнних потреб (Золотухін, 2022). Варто погодитися, що вміння разом із самодисципліною та самоцензуруванням слугуватимуть для донесення правди та водночас для захисту людського життя. Краще затверджувати та узгоджувати публікації, яких йдеться про наслідки ударів ворога, із регіональним військовим керівництвом, а також із редакторами телеканалу. Тоді погодження на публікацію інформації означатиме, що ситуація під стовідсотковим контролем і більше шкоди не буде завдано. Якщо

йдеться про знімальні процеси військових чи безпосередньо на військових об'єктах, обов'язково має бути дозвіл на зйомку і доступ від командира підрозділу (Золотухін, 2022).

Варто вказати й на правила ведення інтерв'ю під час повномасштабної війни. Телевізійні журналісти разом з редакцією мають завжди звертати увагу на усі аспекти етичного спілкування з людьми, які пережили психологічну травму. Насамперед слід зменшити можливі страждання, що виникають у вцілілих чи їх родини. Безсумнівно, ставитися до таких людей слід з розумінням до почуттів, переживань та мати повагу. З огляду на це висловлювання під час розмови мають бути обережними.

За ствердженням клінічного психолога К. Бекера, згаданому у статті «Проведення інтерв'ю з людьми, які пережили травму (етичні аспекти)» (2020), після трагічної події конкретної людини, вона потребує трьох речей: безпечного відчуття, передбачуваності та контролю над ситуацією. Відтак телевізійні журналісти повинні надати таким героям максимально незагрозований простір для спілкування та бути гарантом того, що усі виказані фрази передадуть точно, без методів вирваного контексту та перекручування. Слід додати, що респондентам потрібно давати усі наявні можливості самостійно робити вибір, які факти говорити, що доцільно вказує на відсутність тиску з боку кореспондента заради заволодіння матеріалом під час інтерв'ю. А також давати розуміння того, що герой інтерв'ю має абсолютне право на конфіденційність.

Не викликає жодних сумнівів, що у подібних випадках вкрай важливо знати основи психологічної кризової

підтримки, які допоможуть і респонденту, і інтерв'юєру збалансувати думки та емоції. На жаль, кореспонденти часто забувають, втрачають усвідомлення того, що найголовніше – це поважати усі права людини, яка постраждала. Отже, варто дуже обережно підходити до співрозмовника, коректно запропонувати людині розповісти про те, що трапилося; бути щирим, не боїтися уточнювати та перепитувати; мати базу контактів, куди можна спрямувати героя, якщо він потребуватиме підтримки та заспокоєння. Не варто тиснути на людину задля проведення бесіди чи отримання повідомлень; тривожити постійними телефонними дзвінками, писати на електронну пошту, у соціальні мережі; порушувати приватний простір, чіпати людину.

За словами співробітниця Інституту корекції травми М. Боєні у статті С. Еберляйн та Дж. Мек: «Межа між об'єктивністю і емоцією ніколи не має порушуватися» (Eberlein and Mack, 2016). До того ж, за рекомендаціями М. Боєні, тривалість розмови треба обмежити: «Не можна давати людині говорити про складну ситуацію довше, ніж 30 хвилин. Інтерв'ю треба завершити позитивним аспектом» (Eberlein and Mack, 2016).

Доцільно зауважити, що у посібнику для викладачів факультетів журналістики від Р. Шутова, Л. Опришко, Д. Дуцик, М. Дорош, М. Семенченко (2019) зазначається, що людина, яка пережила травму, може плутатися у розповіді, наводити суперечливі факти, упускати важливі деталі (с.90). Зазначимо, що у світі є надмірна кількість інформації, що не відповідає дійсності. Йдеться про тексти та відео, які не перевіряються або ж навмисно спотворюються. Існують системні дії органі-

зацій, що мають на меті вплинути на масову свідомість і це стає небезпечним. Зокрема, бачимо це на прикладі дій країни-агресора. Переважно імперіалістична влада маніпулює почуттями і страхом. А страх – фундаментальний фактор, що визначає поведінку людини, він завжди використовується як інструмент управління.

Після проведеного аналізу презентації «Маніпулятивні стратегії в російській інформаційній війні» авторства Д. Богуша, формуємо послідовність викладення думок (2016, с.13). По-перше, цілі росії у цій інформаційній війні – дестабілізація політичної ситуації в Україні, зниження довіри громадян до державних інститутів і керівництва країни. По-друге, психологічний тиск на керівництво країни і суспільство для дезорієнтації. По-третє, продукування розколу в українському суспільстві за етнічною та регіональною ознаками. По-четверте, забезпечення існування в Україні груп підтримки агресивних дій росії. До вищезгаданого переліку зараховуємо введення в оману світової спільноти з метою перекладання на Україну відповідальності за людські жертви, розруху а, як наслідок, зниження рівня її міжнародної підтримки. Зрозуміло, це також і інформаційна підтримка щодо «відбілювання» дій російських військ, що беруть участь у війні та нейтралізація можливої критики росії провідними західними країнами (Богуш, 2016, с.13).

Без сумніву, кремлівське телебачення не відображає, а створює реальність, в яку вірять громадяни цієї країни. Влада росії тотально контролює інформаційний простір: більшість засобів масової інформації – державні, тобто пропагандистські, або належать фізичним особам, вигідним кремлю.

Для українців важливо доносити правду і не спотворювати будь-які факти. Варто окреслити базовий алгоритм перевірки фактажу, вказаний у статті «"Звідки ви це знаєте?": якими інструментами фактчекінгу треба володіти професійним журналістам» (2020). А саме: збір матеріалів та виокремлення з інформації твердження, які варті ретельної перевірки, обрання найбільш оперативного та якісного способу перевірки; пошук в авторитетних та офіційних джерелах інформації підтвердження, що допомагають у класифікації повідомлення як правдивого, неправдивого, сумнівного або такого, що неможливо перевірити; супровід коментарем відібраного та проаналізованого факту, у якому є аргументація вибору перевірки його результату; перевірка коментаря експертом – надійність та якісне викладення джерела, відповідність самої класифікації; публікація достовірних повідомлень. Після видачі матеріалу варто спиратися на джерела перевірки та експертів того чи іншого фаху (Проведення інтерв'ю, 2020). Ненадійні джерела інформування можуть розповсюдити неточну, провокативну інформацію з маніпулятивним вмістом.

Висновки

Підсумовуючи вищевказане, варто зазначити, що телевізійні журналісти, які працюють в умовах воєнного стану, – це не лише автори унікальних новин, аналітичних статей, важливих

розслідувань і репортажів, що захоплюють, це люди, які мають глибоко розбиратися у профільній галузі, розуміти усі ризики, загрози та працювати у часто екстремальних, небезпечних умовах під час зйомки.

Також дійшли до висновку, що висвітлення будь-якого насильства – одне з найскладніших завдань, з яким журналістові будь-коли доводиться мати справу. Перш ніж почати зйомку, варто переконатися у тому, що всі аспекти розібрані: ефективна стратегія цифрової безпеки для захисту анонімності джерел інформації та збереження оригіналів своїх матеріалів, вивчення стратегії проведення інтерв'ю з психологічно травмованими людьми внаслідок будь-якого насильства, вирішення питання анонімності та організації зйомки так, щоб постраждалі відчували себе в безпеці.

До того ж антиукраїнська пропаганда продовжує розповсюджуватися на телеканалах. Завдання якої – не переконати чи довести, а підірвати довіру, дискредитувати українську владу, політику, економіку, культуру. Тому варто зрозуміти, що для захисту від дезінформації та боротьби із російською пропагандою в інтернет-ЗМІ не тільки важливо перевіряти отриману інформацію, уточнювати відомості через інші джерела, бути обізнаним у сфері методів пропагандистського впливу, а також вміти їх визначати у журналістських матеріалах, що дають змогу виявити маніпулятивні прийоми та технології.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

Богуш, Д., 2016. *Маніпулятивні стратегії в російській інформаційній війні*. [eBook] Київ: Центр дослідження Росії. Доступно: <<https://www.slideshare.net/DenisBohush/manipulation-strategy-rus-2016>> [Дата звернення 29 жовтня 2022].

Буроменський, М., Штурхецький С., Білз, Е., Бетц, М., Шюпп, К. та Казанжи, З., 2016. *Журналістика в умовах конфлікту: передовий досвід та рекомендації*. [eBook] Київ: Компанія ВАІТЕ. <<https://www.osce.org/files/f/documents/9/3/254531.pdf>> [Дата звернення 29 жовтня 2022].

«Звідки ви це знаєте?»: якими інструментами фактчекінгу треба володіти професійним журналістам, 2020. *Національна спілка журналістів України*, [online] 04 серпня. Доступно: <<https://nsju.org/navchannya/zvidky-vy-cze-znayete-yakymy-instrumentamy-faktchekingu-treba-volodity-profesijnym-zhurnalistam/>> [Дата звернення 04 серпня 2022].

Земляна, І., 2016. *Журналіст і [не] безпека. Посібник для журналістів, які працюють в небезпечних умовах*. Київ: Інститут масової інформації.

Золотухін, Д., 2022. Що конкретно [і чому] не можна повідомляти і показувати в медіа під час війни. *Детектор Медіа*. [online] Доступно: <<https://detector.media/infospace/article/197960/2022-03-30-shcho-konkretno-i-chomu-ne-mozhna-povidomlyaty-i-rokazuvaty-v-media-pid-chas-viyny/>> [Дата звернення 30 березня 2022].

Понько, Н., 2022. Просто під час прямого включення знімальну групу ТСН обстріляли біля Бахмута. *ТСН*, [online] 29 травня. Доступно: <<https://tsn.ua/ato/prosto-pid-chas-ryuamogo-vklyuchennya-znimalnu-grupu-tsn-obstrilyali-bilya-bahmuta-2073625.html>> [Дата звернення 29 жовтня 2022].

Проведення інтерв'ю з людьми, які пережили травму [етичні аспекти], 2020. *Національна спілка журналістів України*, [online] 30 вересня. Доступно: <<https://nsju.org/navchannya/provedennya-intervyu-z-lyudmy-yaki-perezhyly-travmu-etychni-aspekty/>> [Дата звернення 30 вересня 2022].

Шутов, Р., Опришко, Л., Дуцик, Д., Дорош, М. та Семенченко, М., 2019. *Як викладати журналістику конфлікту (посібник для викладачів факультетів журналістики)*. [eBook] Київ: Український інститут медіа та комунікації. Доступно: <https://www.jta.com.ua/wp-content/uploads/2021/02/Conflict-journalism_A4I-small.pdf> [Дата звернення 30 вересня 2022].

Eberlein, S. and Mack, J., 2016. *Trauma ist kein Tabu mehr. Europäisches Journalismus-Observatorium*, [online] 15 Dezember. Available at: <<https://de.ejo-online.eu/ausbildung/trauma-ist-kein-tabu-mehr>> [Accessed 15 December 2022].

International Committee of the Red Cross, 2010. *Protocols additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949*. [eBook] Geneva. Available at: <https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/other/icrc_002_0321.pdf> [Accessed 22 April 2022].

REFERENCES

Bohush, D., 2016. *Manipulativni strategii v rosiiskii informatsiinii viini* [Manipulative strategies in Russian information warfare]. [eBook] Kyiv: Tsentr doslidzhennia Rosii. Available at: <<https://www.slideshare.net/DenisBohush/manipulation-strategy-rus-2016>> [Accessed 29 October 2022].

Buromenskyi, M., Shturkhetskyi S., Bilz, E., Betts, M., Shiupp, K. and Kazanzhy, Z., 2016. *Zhurnalistyka v umovakh konfliktu: peredovyi dosvid ta rekomendatsii* [Journalism in Conflict: Best Practices and Recommendations]. [eBook] Kyiv: Kompaniia VAITE. <<https://www.osce.org/files/f/documents/9/3/254531.pdf>> [Accessed 29 October 2022].

Eberlein, S. and Mack, J., 2016. *Trauma ist kein Tabu mehr. Europäisches Journalismus-Observatorium*, [online] 15 Dezember. Available at: <<https://de.ejo-online.eu/ausbildung/trauma-ist-kein-tabu-mehr>> [Accessed 15 December 2022].

International Committee of the Red Cross, 2010. *Protocols additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949*. [eBook] Geneva. Available at: <https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/other/icrc_002_0321.pdf> [Accessed 22 April 2022].

Ponko, N., 2022. Prosto pid chas priamoho vkluchennia zanimalnu hrupu TSN obstrilialy bilia Bakhmuta [Just during the live broadcast, the TSN film crew was fired upon near Bakhmut]. *TSN*, [online] 29 May. Available at: <<https://tsn.ua/ato/prosto-pid-chas-pryamogo-vklyuchennya-zanimalnu-grupu-tsn-obstriliali-bilya-bahmuta-2073625.html>> [Accessed 29 October 2022].

Provedennia interviu z liudmy, yaki perezhyly travmu [etychni aspekty] [Conducting interviews with trauma survivors [ethical aspects]], 2020. *Natsionalna spilka zhurnalistiv Ukrainy*, [online] 30 September. Available at: <<https://nsju.org/navchannya/provedennya-intervyu-z-lyudmy-yaki-perezhyly-travmu-etychni-aspekty/>> [Accessed 30 September 2022].

Shutov, R., Opryshko, L., Dutsyk, D., Dorosh, M. and Semenchenko, M., 2019. *Yak vykladaty zhurnalistyky konfliktu (posibnyk dlia vykladachiv fakultetiv zhurnalistyky)* [How to teach conflict journalism (a guide for teachers of journalism faculties)]. [eBook] Kyiv: Ukrainian Media and Communication Institute. Available at: <https://www.jta.com.ua/wp-content/uploads/2021/02/Conflict-journalism_A4I-small.pdf> [Accessed 30 September 2022].

Zemliana, I., 2016. *Zhurnalist i [ne] bezpeka. Posibnyk dlia zhurnalistiv, yaki pratsiuut v nebezpechnykh umovakh* [Journalist and [in]security. A guide for journalists who work in dangerous conditions]. Kyiv: Instytut masovoi informatsii.

Zolotukhin, D., 2022. Shcho konkretno [i chomu] ne mozhna povidomlyaty i pokazuvaty v media pid chas viiny [What specifically [and why] cannot be reported and shown in the media during war]. *Detektor Media*. [online] Available at: <<https://detector.media/infospace/article/197960/2022-03-30-shcho-konkretno-i-chomu-ne-mozhna-povidomlyaty-i-pokazuvaty-v-media-pid-chas-viiny/>> [Accessed 30 March 2022].

"Zvidky vy tse znaiete?": yakymy instrumentamy faktchekinhu treba volodyty profesiynym zhurnalistam ["How do you know this?": what fact-checking tools should professional journalists have], 2020. *Natsionalna spilka zhurnalistiv Ukrainy*, [online] 4 August. Available at: <<https://nsju.org/navchannya/zvidky-vy-cze-znaiete-yakymy-instrumentamy-faktchekingu-treba-volodyty-profesijnym-zhurnalistam/>> [Accessed 04 August 2022].

TV JOURNALISM UNDER MARTIAL LAW

Olena Levchenko^{1a}, Olha Bilan^{3a}¹ Doctor of Science in Philosophy, Professor;

e-mail: levch@bigmir.net; ORCID: 0000-0002-0739-9777

² Master of Audiovisual Arts and Production;

e-mail: bilangv49@gmail.com; ORCID: 0000-0001-9065-956X

^a Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine

Abstract

The purpose of the research is to analyze and investigate television journalism, the peculiarities of filming in the context of a full-scale Russian invasion of Ukraine; to reveal the specifics of conducting interviews with people affected by the actions of Russian military personnel, namely psychological aspects; to prove the importance of journalistic control over news content in information warfare. **Research methodology.** During conducting the research, the following research methods have been used: analysis and synthesis (the work of television journalists in war zones, interviewing people affected by Russian aggression, as well as the rules for controlling Russian propaganda content in the news have been analyzed), comparative method (parallels of the work in live broadcasting, shooting stories, writing and creating news content), generalization (specific conclusions have been formed on the basis of the studied collection of literature and video materials); systematization (all information that has been collected during scientific research is appropriately systematized). **The scientific novelty** of the results obtained is a detailed analysis of television journalism under martial law, particularly, the specifics of the work of television channels, information sites and social networks during Russia's full-scale invasion of Ukraine. The author reveals the correct interaction of the media with the viewer and the correctness of coverage and presentation of operational and relevant information in the mass media. **Conclusions.** The features of video filming in the context of the full-scale Russian invasion of Ukraine have been studied, as well as the work of TV channels, information sites, social networks, and the interaction of the media with the viewer during martial law. The authors have analyzed interviews with victims of the Russian occupiers, in particular, psychological aspects; the importance of journalistic control of news content in the context of information warfare has been proven. **Keywords:** war; Russian aggression; television; news; interview; live broadcast; report; TV story; victims; psychology

